

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/78/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612211505
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7612211505.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudcov JUDr. Andreja Šalatu a JUDr. Jána Slobodníka, vo veci žalobcu S. S., nar. XX.X.XXXX, Z. S., Z. XXX/XX, zast. JUDr. Jozefom Bendžalom, Spišská Nová Ves, T. Vansovej č. 1824/4, proti žalovanej V. C., nar. XX.X.XXXX, Z. S., P. XX/X, zast. JUDr. Dášou Bajanovou, advokátkou, Spišská Nová Ves, Starosaská 3, o určenie, že závet je neplatný, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 8C/37/2012-163 z 24.10.2016 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepripúšťa vstup S. S., nar. XX.X.XXXX, Z. D. S., N. X a O. R. S., nar. X.XX.XXXX, Z. D. S., N. X do konania ako žalovaných v 2. a 3. rade.

Stranám sporu nepriznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom rozhodol, že žalobu zamietá a, že žalovaná má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2.V odôvodnení rozsudku o.i. uviedol, čoho sa žalobcovia S. S. a M. S. žalobou, podanou uňho 6.7.2012 domáhali a ako ju skutkovo a právne odôvodnili. Ďalej uviedol, čo tvrdili žalobcovia na pojednávaní a že žalovaná navrhovala žalobu zamietnuť a čo tvrdila ona na pojednávaní. Konštatoval, že konanie v danej veci bolo začaté na návrh žalobcov S. S. a M. S., že 6.7.2012 bol mu doručený návrh, keďže došlo k úmrtiu M. S. X.X.XXXX a dedičkami po nebohom stali sa manželka a dcéra M. S., ktoré 29.4.2014 oznámili, že so žalobou ich nebohého manžela a otca sa nestotožňujú, pretože ony by takúto žalobu nikdy nepodali a žiadali konanie vo vzťahu k nim zastaviť. Ich vyjadrenie súd zaslal žalobcovi v 1. rade S. S. aj žalovanej, ktorá so späťvzatím žaloby právnych nástupkyň nebohého brata M. súhlasila. Poukázal na to, že uznesením Krajského súdu v Košiciach č. 6CoD /22/2014 - 107 z 28.10.2014 súd odvolanie žalobcu (v 1. rade) S. S. odmietol. V závere svojho rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že v konaní o neplatnosť závetu musia byť stranami sporu všetci účastníci dedičského konania, t.j. aj manželka S. S. a dcéra R. S., ako právne nástupkyne nebohého M. S., žalobca má možnosť navrhnúť ich prístupenie na stane žalovaných, kedy ich súhlas sa nevyžaduje a stávajú sa účastníkmi konania bez ohľadu na svoju vôľu. Toto rozhodnutie bolo žalobcovi prostredníctvom splnomocneného zástupcu doručené 5.12.2014. Žalobca však návrh na rozšírenie okruhu účastníkov konania nepodal a neurobil tak ani na pojednávaní 24.10.2016, na ktoré bol riadne a včas predvolaný tak on ako aj jeho splnomocnený zástupca JUDr. Bendžala. Ďalej poukázal na uznesení Krajského súdu v Košiciach č. 5Co/250/2015 - 140 zo 7.6.2016, ktorým zrušil rozhodnutie súdu I. stupňa a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozhodnutia bolo, že konanie súdu prvého stupňa bolo postihnuté vadou, pretože súd svojím postupom odňal žalobcovi právo konať pred súdom. Vykonal dokazovania výsluchom strán sporu, oboznámením obsahu listinných dôkazov, svedeckými výpovedami a zistil tento skutkový stav: Zo Zoznamu závetov vedenom na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi, zistil, že v zozname sa nachádza aj

závet N 149/2009, Nz 22551/2006, ktorý je evidovaný pod č. NCRza 2449/2006. Zo spisu č. 6D 157/2011 vyplýva, že poručiiteľka zomrela XX.X.XXXX ako 84 ročná, že 8.6.2006, teda 5 rokov pred smrťou (ako 79 ročná) sa poručiiteľka dostavila na Notárky úrad v Levoči v notárskej kancelárii JUDr. Eriky Lukáčovej a požiadala o spisanie závetu vo forme notárskej zápisnice, že závetom zanechala všetok hnutelný a nehnuteľný majetok svojej dcéry V. C.. Uznesením č. 6D 157/2011 - 75, 5Dnot 197/2011 z 28.5.2012 súd odkázal žalobcu v 1. rade, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podal na súd návrh o určenie, že závet z 8.6.2006 spísaný poručiiteľkou do notárskej zápisnice notárom JUDr. Erikou Lukáčovou pod spisovou značkou N 149/2009, Nz 22551/2006 je neplatný. Citoval znenie § 194 CMP a uviedol, že vykonaním dokazovania mal preukázať, že „žalovaný“ bol odkázaný uznesením tunajšieho súdu č. 6D 157/2011 - 75, 5Dnot 197/2011 z 28.5.2012, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podal na súd žalobu o určenie, že závet z 8.6.2006 spísaný jeho matkou ako poručiiteľkou do notárskej zápisnice notárom JUDr. Erikou Lukáčovou pod spisovou značkou N 149/2009, Nz 22551/2006 je neplatný. Postupom podľa § 194 CMP sa rieši v občianskom sporovom konaní predbežná otázka, významná pre konanie o dedičstve. Vyriešenie tejto predbežnej otázky sa však vždy týka spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve. Takéto konanie môže preto splniť svoj účel len vtedy, ak môže byť takáto otázka vyriešená rozsudkom, ktorého výrok je záväzný pre všetkých účastníkov prebiehajúceho konania o dedičstve /§ 226 CSP/. Preto pre konanie pred súdom vyvolané postupom podľa § 194 CSP, treba podľa povahy veci považovať týchto účastníkov za nerozlučných spoločníkov podľa § 77 ods.1 CSP a to ako na strane žalobcu tak aj na strane žalovaných. Vecná, či už aktívna alebo pasívna legitímácia je stav plynúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práv, či povinností, ktoré sú predmetom konania. Nedostatok aktívnej, resp. pasívnej legitímácie strán sporu je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby, pričom súd v tomto smere nie je viazaný poučovacou povinnosťou stanovenou v § 160 ods. 1 CSP, ktorá je obmedzená len na poučenie účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach (procesných úkonoch, ktoré môžu vykonať, ich dôsledkoch a procesnom postupe). Nemožno však z nej vyvodiť povinnosť súdu poučiť žalobcu o tom že má označiť účastníkov ktorí majú byť v spore vecne pasívne legitímovaní, keďže by tak už nešlo o poučenie o procesných právach a povinnostiach, ale o poučenie o hmotnom práve, ktoré súd nie je povinný a ani oprávnený poskytnúť, preto nemohol poučiť žalobcu o hmotnom práve a teda o tom, aký okruh strán má byť v tomto spore daný. V konaní o neplatnosť závetu musia teda byť stranami sporu všetci účastníci dedičského konania, t.j. aj S. S. a R. S. ako právne nástupkyne neboheho M. S.. Žalobca však napriek tomu, že bol odvolacím súdom usmernený o možnosti navrhnúť ich pristúpenie na strane žalovaných (kedy sa ich súhlas nevyžaduje a stávajú sa účastníkmi konania bez ohľadu na svoju vôľu) návrh na pripustenie právnych nástupkýň do konania nepodal. S poukazom na to, že v tomto konaní ide o nerozlučné procesné spoločenstvo všetkých dedičov po nebohej V. S., nemohol vyhovieť žalobe a pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie zamietol tak prostriedky procesného útoku žalobcu ako aj v celom rozsahu žalobu žalobcu. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1, § 262 ods.1,2 (ich znenie citoval). Žalovaná mala v konaní plný úspech, preto jej bol priznaný nárok na plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

3.Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré odôvodnil nasledovne: Napadnutým rozsudkom súd vyniesol rozsudok, ktorým žalobu zamietla a žalovaná má právo náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V závere rozsudku súd poučil účastníkov konania, že odvolanie je možné podať v lehote 15 dní od jeho doručenia, pričom ho možno odôvodniť len z tam vymenovaných dôvodov, ktoré citoval. Po tom, čo odvolací súd svojim uznesením sp. zn. č. 5Co/250/2015-140 zo 7.6.2016 zrušil rozhodnutie súdu I. stupňa a vec vrátil súdu na ďalšie konanie z tam uvedených dôvodov obdržal od súdu I. stupňa predvolanie na pojednávaní určené na 24.10.2016. V predvolaní explicitne, teda jasne a výslovne bolo okrem iného uvedené, aby na pojednávanie žalobca, resp. aj jeho splnomocnený zástupca, priniesol si na toto pojednávanie listiny, ktoré sa na vec vzťahujú a nie sú doposiaľ v prvopise na súde. V dobe po tom, čo vo veci už raz súd I. stupňa rozhodol aj rozhodol aj odvolací súd, sa k žalobcovi prihlásil jemu predtým neznámy M.. O.. S. T. s tým, že sa dozvedel o konaní o neplatnosť závetu po jeho neb. matke V. S.. Túto osobu teda žalobca predtým nepoznal. Menovaný žalobcu oboznámil s niektorými skutočnosťami, ktoré by mohli mať zásadný vplyv na konanie o neplatnosť závetu z pohľadu splnenia hmotnoprávných predpokladov pre jeho platnosť a účinnosť. Vzhľadom na uvedené poznatky žalobca vyzval menovaného, aby ten prišiel o uvedených skutočnostiach vypovedať ako svedok. Menovaný, sa rozhodol, že uvedené skutočnosti popíše ako svoju výpoveď v písomnom vyhotovení a toto nech žalobca ako dôkaz predloží na súde s návrhom na jeho prípadné vypočutie ako svedka. Spomínaný svedok vyhotovil - ako to z jeho písomného vyjadrenia vyplýva popis skutkového stavu 19.8.2016, pričom svoj podpis nechal na tejto listine úradne overiť až

28.9.2016. Písomnú svedeckú výpoveď od menovaného obdržal žalobca až v dobe, keď bolo vytýčené pojednávanie na termín, tj. na 24.10.2016 a v súlade s poučením ako je uvedené vyššie, na pojednávaní túto výpoveď aj predložil. Šlo teda o úkon, ktorý bolo možné v konaní predložiť ako prostriedok procesného útoku. Túto predložil svedeckú výpoveď na pojednávaní s návrhom na jeho vypočutie k tam uvádzaným skutočnostiam ako svedka. Súd na pojednávaní však rozhodol (po predchádzajúcom oboznámení účastníkov prečítaním tejto listiny), že vypočúvať tohto svedka už nebude a dokazovanie uznesením ukončil. Počas pojednávania súd vyslovil záver, že odmietnutie svedeckej výpovede si zdôvodní a vysporiada sa s týmto postupom v písomnom rozhodnutí, čo však neurobil. Súd I. stupňa konal a rozhodoval len o vykonaných dôkazoch a svoje rozhodnutie oprel o závery z nich, čo považoval zrejme za dostatočné pre rozhodnutie tak, ako rozhodol. Je pravdou, že súd vyzval žalobcu, či má procesný návrh na uplatnenie pasívnej legitímácie voči právnym nástupcom M. S., ktorý bol žalobcom v tejto veci, avšak po dobu konania na súde I. stupňa medzičasom zomrel. Žalobca takýto procesný úkon neučinil, keďže mal za to, že v prvom rade má súd sa vysporiadať s návrhom na dôkaz výsluchom svedka M. O. S. T., ktorého výpoveď pre posúdenie veci z pohľadu hmotného ale aj procesného práva je vec zásadného právneho významu, ktorá má svoju dôkaznú silu pre posúdenie a rozhodovanie vo veci. Keďže súd I. stupňa odmietol dokazovanie, má žalobca za to, že mu týmto konaním bolo odopreté právo na spravodlivý proces, nebola súdom nad všetku pochybnosť preukázaná relevantná spôsobilosť poručičky spísať závet, keďže sa postráda jej spôsobilosť konať slobodne, vážne a určite tak, ako to z predloženého a napadnutého závetu i z okolností, ako jeho učeniu hmotnoprávne a v konečnom dôsledku i procesnoprávne normy ukladajú. Súd I. stupňa odmietnutím vykonania takého relevantného dôkazu zbavuje účastníka za spravodlivý proces, z pohľadu žalobcu súd nemôže takto neúplne vykonané dokazovanie kvalifikovať ako postačujúce k relevantnému záveru. Vzhľadom na tu uvádzané skutočnosti podáva žalobca toto odvolanie, pričom na okraj poznamenáva, že až po naplnení takto vyčerpávajúceho dokazovania je možné vôbec uplatňovať aj práva žalobcu z pohľadu pasívnej legitímácie voči právnym nástupcom po nebohom účastníkovi konania, inak by taký úkon bol prinajmenej predčasný i z pohľadu petitu voči nim. Žalobca vyslovuje záverom presvedčenie, že odvolací súd posúdi komplexne dôvod tohto „dovolania“ a mu aj vyhovie.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná nasledovne: Navrhla, aby odvolací súd v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi z 24.10.2016 pod č.k. 8C/37/2012-163, potvrdil, pretože je vo výrokoch vecne správny - § 387 CSP. Prvostupňový súd dostatočne zistil skutkový stav veci a správne vyhodnotil všetky dôkazy. Hlavne poukázala na to, že v danom prípade ide o nedostatok pasívnej legitímácie a preto je tu dôvod na zamietnutie žaloby. Ako to už uviedla i v rámci konania, stotožňuje sa so záverom prvostupňového súdu, že predmetom súdneho sporu je určenie neplatnosti závetu, kde účastníkmi konania musia byť všetci dedičia po neb. V. S.. Prostriedky procesného útoku žalobcu, návrh na dokazovanie súd správne zamietol, pretože neboli splnené procesné podmienky, tak ako je vyššie uvedené, v rámci súdneho konania. Tvrdenia žalobcu v odvolaní ohľadom prípadnej svedeckej výpovede svedka sú právne irelevantné, a to z dôvodov, ktoré sú vyššie uvedené. Súd správne postupoval, keď zamietol návrhy na dokazovanie zo strany žalobcu. Na základe uvedeného navrhla, tak ako je vyššie uvedené, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil a priznal žalovanej trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Žalobca vyjadreniu žalovanej zaslal toto stanovisko - vyjadrenie: vyjadrenie žalovanej, ktorým navrhuje, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z 24.10.2016 potvrdil z dôvodu, že je vo výrokoch vecne správny s poukazom na §387 CSP podľa neho neobstojí. Napadnutý rozsudok bol totiž vynesený v rozpore s úpravou danou § 387 ods.2 a 3 cit. V tomto konaní vykonaným dokazovaním bola v značnej miere spochybnená sloboda vôle poručičky, ktorá mala byť zo zákona bezvýhradne slobodná. Poručička však formou notárskej zápisnice túto nechala vyhotoviť v čase, keď je vôľa nebola rozhodne slobodná, vo všetkom sa zrovnávajúca, naopak konala pod nátlakom a vplyvom žalovanej. Žalovaná uviedla poručičku do tiesne, obmedzila ju v jej inak slobodnej vôli, vyvíjala na ňu sústavný nátlak, aby dosiahla stav, že poručička sa jednak vôbec rozhodla pre prípad svojej smrti vyhotoviť závet - ktorého platnosť je predmetom sporu - odkázala do jej výlučného vlastníctva bezo zbytku všetok jej hnutelný i nehnuteľný majetok, nachádzajúci sa v čase jej smrti v jej vlastníctve práve jej akoby jedinému zákonnému dedičovi, napriek tomu, že k dedeniu boli legitimované tri pozostalé poručičkine deti. Prvostupňový súd pochybil, keď pripustil a vyhovel návrhu právnych nástupcov po neb. žalobcovi M. S., teda vdovy a jeho dcéry a uznesením ich zbavil aktívnej legitímácie v tomto spore. Toto uznesenie je právoplatné a žalobca má za to, že nemôže sa už úspešne domáhať nápravy, aby na strane žaloby pristúpila v 2. rade spomínaná vdova a jej dcéra. Takto je vytvorená prekážka v konaní voči nim z pohľadu aktívnej legitímácie v tomto spore. Ide však o návrhové konanie, kde je legitimovaný k žalobe iba žalobca. Ak by navrhoval na strane žalovanej pripustiť rozšírenie žaloby, nemá žalobca

právny dôvod k tomu, pretože by teoreticky mohli byť právne nástupkyne po neb. predchádzajúcom žalobcovi byť legitimované snád' iba vo veci podielu na náhradu trov konania pre prípad, že by žalobca v spore nebol úspešný. Podľa neho neobstojí právny záver obhajoby žalovanej, že v tomto konaní musia byť účastníkmi všetci dedičia po neb. V. S., najmä ak je tu res iudicata, prekážka v konaní na ich aktívnej legitimácii. Najpodstatnejšou a rozhodujúcou skutočnosťou, pre ktorú žalobca podáva odvolanie je fakt, že v súlade s procesnými pravidlami predložil súdu návrh na dokazovanie - výsluchom svedka, ktorého svedectvo v písomnej forme, vyhotovenou svedeckou výpoveďou súdu predložil, súd tento dôkaz prijal, účastníkov o obsahu prečítaním oboznámil so záverom, že napriek tomuto prostriedku procesného útoku žalobcu súd ďalšie dokazovanie ihneď zamietol a v merite rozhodol, hoci pred vynesením rozsudku a po zamietnutí ďalšieho dokazovania vyriekol, že v odôvodnení rozsudku sa s dôvodmi zamietnutia dokazovania vysporiada - čo sa však nestalo. Súd bezdôvodne odmietol návrh na dokazovanie, pričom podľa žalobcu tento v tomto konaní v dokazovaní nijaké zmeškanie nespôsobil a svedectvo, resp. jeho výpoveď pred súdom ako svedka, je kľúčovým dôkazom k tomu, aby súd riadne a úplne zväžil všetky okolnosti týkajúce sa platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu - teda pre vydanie relevantného rozhodnutia, ktoré nebude spochybniteľné. V ostatnom zotrváva na svojich dôvodoch odvolania i odvolacieho petitu. Na spomínanom právnom i skutkovom základe teda navrhuje tak, ako to uviedol vo svojom odvolaní zo 17.11.2016, keďže rozsudok súdu prvého stupňa považuje za nezákonný. 6. Žalobca v podaní doručenom súdu 24.5.2017 poukázal na podané odvolanie a uviedol, že na poslednom pojednávaní pred súdom, kedy tento rozhodol o skončení dokazovania aj keď predložil písomnú výpoveď svedka M. S. T., O., bez odôvodnenia na pojednávaní i v napadnutom rozsudku, doručil tento svedok žalobcovi svojim listom zo 7.4.2017 svoju výpoveď, ktorú vyhotovil formou notárskej zápisnice osvedčením vyhlásenia účastníka pre účely občianskoprávneho konania, spísanou na Notárskom úrade v Spišskej Novej Vsi 2.3.2017, keďže v konaní vypočutý ako svedok nebol. Dôkaz: 1/List svedka zo 7.4.2017 2/ Notárska zápisnica N 99/2017, Nz 6776/2017 z 2.3.2017. Z jeho pohľadu v konaní ide o výpoveď kľúčového svedka, ktorý svoje tvrdenia je kedykoľvek potvrdiť svedeckou výpoveďou, ak mu to súd dovolí. Keďže nim navrhnutý dôkaz - výsluch svedka mu bol súdom odmietnutý, považuje to žalobca za procesnú vadu, ktorá mala zásadný vplyv pre hodnotenie i váženie dôkazov v konaní a tak mu bolo upreté právo na spravodlivý proces. Súd mal rozhodne najprv vypočuť navrhnutého svedka a potom pokračovať v konaní a nie dokazovanie ukončiť tak, že on sa už v odvolacom konaní nemôže dovoliavať ďalšieho dokazovania. Až potom by pristúpil hoc aj z opatrnosti k rozšíreniu žalobného návrhu voči ďalším žalovaným; ktorí bez ohľadu na výsledok sporu budú v dedičskom konaní aj tak účastníkmi tohto konania, keďže po nebohom predkovi majú nárok na zákonnú časť z dedičskej podstaty, v tej časti je závet beztak zo zákona neplatný. Pokiaľ súd prvého stupňa konštatuje, že žalobca na strane žalovaných nerozšíril svoj návrh o ďalšieho účastníka (účastníkov), právnych nástupcov po zomrelom pôvodne žalobcom v 2) rade, má žalobca za to, že ide o procesnú vadu rozhodnutia súdu, ktorá nebola odstránená ani žalovanou, ani súdom a keďže rozsudok súdu nenadobudol právoplatnosť má žalobca taktiež za to, že má právo hoc aj len z opatrnosti, učiniť tak počas celého konania i v rámci odvolacieho konania do rozhodnutia odvolacieho súdu a preto činí tak teraz, keď na strane žalovaných rozširuje svoj žalobný návrh o žalovaných v 2) rade S. S., nar. XX.XX.XXXX a v 3) rade O. R. S., nar. X.XX.XXXX, obe bytom N. 6, XXX XX Z. D. S.. Týmto úkonom odstraňuje procesnú vadu, ktorú konanie na súde, rozhodnutie tohto súdu v sebe subsumuje. Podotýka, že voči žalovaným v 2) i 3) rade, keď tieto boli ešte v pozícii žalobcov ako právne nástupkyne po nebohom M. S., ktorý zomrel po dobu konania na súde a bol aj riadne vypočutý na ich podnet súd uznesením 8C/37/2012-95 z 28.5.2014 zastavil. Žalobca vyslovuje záver, že súd prihliadne aj na tieto skutočnosti a jeho petitu v odvolaní vyhovie.

7. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods.1,2 CSP a rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

8. Aj keď žalobca v odvolaní výslovne neoznačil odvolacie dôvody, skutočnosti v odvolaní uvedené sa dajú podradiť pod odvolací dôvod upravený v § 365 ods.1 písm. b) a e) CSP.

9. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), spočíva v tom, že vady konania postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím

dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vada konania, ktorá môže mať vplyv na správnosť rozhodnutia, v konkrétnom prípade nemusí mať za následok vecne nesprávne rozhodnutie a odvolací súd tu posudzuje otázku, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, keby k vade konania nedošlo. Typickou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci je také porušenie práv účastníka konania, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [napr. nedostatok vyznenia účastníka o pojednávaní súdu (vrátane oneskoreného predvolania či vyznenia), v dôsledku ktorého bol účastník vylúčený z prednesu, z práva vyjadriť sa k dokazovaniu a p., neposkytnutie odvolateľovi poučenia o povinnosti tvrdenia (§ 157 ods.2 CSP) ale aj (v čase rozhodovania súdu § 100 ods.1 O. s. p. (teraz § 171 ods.1 CSP) alebo poučenia o dôkaznej povinnosti (§ 132 ods.1 CSP), aj keď to bolo podľa stavu konania potrebné, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania (§ 177 ods.2 CSP), i keď pre to neboli splnené podmienky]. Vadnosť konania môže účastník preukazovať nielen na základe skutkového a dôkazného stavu, ktorý tu bol v konaní pred súdom, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli pred súdom uplatnené [§ 366, § 373 ods.4 CSP]. Vadou konania (dôkazného) je i okolnosť, že pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ust. CSP (predtým O. s. p.), napr. osoba, ktorá mala byť vyslúchaná ako svedok, bola vyslúchnutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, listinný dôkaz bol vykonaný v rozpore s § 204 CSP a p..

10.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP spočíva aj v tom, že procesným postupom alebo aj rozhodnutím súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu CSP ale aj kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vypořádanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie, právo na preskúmanie rozhodnutia.

11.Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký a medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o. i.) aj právo na vypořádanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

12.Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len SR) opakovane judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa Čl.46 ods.1 Ústavy SR (uverejnenej pod č.460/92 Zb., v znení neskorších ústavných zákonov), Čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.) a Čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č.102/99 Z. z.) je aj právo strán sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

13.Konanie súdu nie je postihnuté žiadnou vadou, súd postupoval správne, keď vo veci nevyočúval navrhnutého svedka a to s prihliadnutím na skutočnosť, že účastníkmi konania neboli tí ktorých zákon určuje. Rozhodnutie súdu je jasné, zrozumiteľné a preskúmateľné.

14.Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), spočíva v neúplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že súd prvej inštancie nevykonal účastníkom navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a navrhnutý dôkaz je spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal. Z povahy veci vyplýva, že účastník, ktorý v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezistoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie. Vyhodnotenie relevancie navrhnutého dôkazu ako aj prípustnosť dôkazu je výsadnou doménou súdu. Súd pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia.

15.Žalobca v odvolaní označuje dôkaz, ktorý navrhoval už v konaní na súde prvej inštancie, ale nebol vykonaný a to výsluch svedka JUDr. S. T. a jeho výpoveď predložil spísanú formou notárskej zápisnice.

16.Podľa § 217 ods.1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

17.Podľa § 77 ods.1 CSP nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

17.Podľa § 78 ods.1 CSP nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

18.Podľa § 78 ods.2 CSP súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

19.Podľa § 228 ods.1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

20.Ak zanechal poručiteľ viac dedičov, sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú a majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods.2 O. s. p. (teraz § 77 ods.1 a novozavedený § 78 ods.1). Z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne a majú postavenie vyplývajúce z ustanovenia § 91 ods. 2 OSP (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.2.2008, sp. zn. 5 M Cdo 15/2007) ale aj Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.3.2009, sp. zn. 2 Cdo 45/2008, v ktorom najvyšší súd vyslovil právnu vetu, že ak zanechal poručiteľ viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi vyporiadané, ohľadom vecí, o ktorú ide v občianskom súdnom konaní vedenom s osobou, ktorá nie je poručiteľovým dedičom, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov a z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne. V konaní, v ktorom ide o túto vec, majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (§ 91 ods. 2 OSP). Konania o takejto žalobe sa musia zúčastniť (ako navrhovatelia alebo ako odporcovia) všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie.

21.Vecnou legitímáciou rozumieme stav vyplývajúci z hmotného práva. Pre sporové konanie, začaté na základe návrhu podaného odkázanými dedičmi (§ 175k ods. 2 O.s.p.), treba považovať všetkých účastníkov konania v dedičstve za nerozlučných spoločníkov v zmysle ustanovenia § 91 ods.2 O.s.p., a to ako na strane žalobcov, tak i na strane žalovaných (pozri R 65/2003). Procesným dôsledkom nerozlučného spoločenstva je, že a) rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), b) práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné, c) procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu. Preto ide o nútené spoločenstvo (§ 78 ods.1 CSP). Vo vzťahu k tretím subjektom procesný úkon čo len jedného zo spoločníkov (napr. podanie odvolania) je účinný aj vo vzťahu k ostatným spoločníkom. <<http://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-procesne-pravo/ucastnici-konania/samostatne-a-nerozlucne-spolocenstvo/nerozlucne-spolocenstvo-v-konani-o-urcenie-dedicskeho-prava-podla-175k-ods-2-osp.html>> (sp. zn. 3Cdo/131/1999 publikovaného pod R 65/2003, R 49/1982, sp. zn. 3Cdo/178/2006) a

22.Nútené procesné spoločenstvo je dôsledkom uplatňovania vecnej legitímácie účastníka, ktorá je bez účasti ostatných vecne legitimovaných účastníkov z toho istého hmotnoprávneho vzťahu, neúplná a nemôže viesť k úspechu v spore. Je však potrebné vysvetliť, že ak sa účinok rozsudku podľa povahy veci alebo podľa zákona musí vzťahovať na všetkých spoločníkov, ide vždy o nerozlučné spoločenstvo. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu zamietne.

23.Súd prvej inštancie správne postupoval keď podľa 194 CMP v nadväznosti na § 226 CSP (ich znenie citoval v bode 13 rozhodnutia) uzavrel, že vyriešenie predmetu sporu sa dotýka spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve, na základe čoho správne žalobu zamietol, keďže účastníkmi konania v čase jeho rozhodnutia neboli všetci účastníci konania o dedičstve (v tejto súvislosti por. tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 45/2008, 3 Cdo 197/2010, 3 Cdo 222/2010, 1 Cdo 183/2009, 5M Cdo 15/2007, 3 Cdo 162/2005, 5 Cdo 406/2013).

24.Za daného stavu výsluch akéhokoľvek svedka, alebo vykávanie ďalšieho dokazovania by bolo neúčelné, nehospodárne v rozpore s čl. 17 základných princípov CSP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

25.Podľa § 79 CSP na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt. Súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane žalobcu.

26.Podľa § 378 ods.1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

27.Podľa § 378 ods.2 CSP na odvolacie konanie sa nepoužije ustanovenie o pristúpení subjektov.

28. Na odvolacie konanie sa ustanovenie o pristúpení subjektov nepoužije, rovnako aj na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzatí žaloby a o vzájomnej žalobe.

29. Odvolací súd v súlade s § 378 ods. 2 CSP nepripustil vstup ďalších účastníkov do konania tak ako to navrhoval žalobca, keďže takáto možnosť je vylúčená zo zákona.

30. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

31. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a vyjadrenie žalovaných neobsahuje žiadne procesne významné skutočnosti.

34. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.